

LANDPACHT

LANDPACHT

Nicolas CARETTE
(ed.)

 intersentia
Antwerpen – Cambridge

Landpacht

Nicolas Carette (ed.), m.m.v. Myriam-Alexandra Vreven

© 2017 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

Coverafbeelding: Valerius De Saedeleer, Sneeuwlandschap in de ochtend © Lukas
– Art in Flanders VZW, foto Hugo Maertens

ISBN 978-94-000-0875-5
D/2017/7849/126
NUR 820

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

VOORWOORD

Landpacht is het bijzondere huurregime dat dwingend geldt bij de huur van onroerende goederen die door de huurder/pachter hoofdzakelijk worden gebruikt in zijn landbouwbedrijf. De belangen van de eigenaar en de pachter, en aldus de inzet in geval van een betwisting, zijn dikwijls groot, hetgeen de vele rechtspraak, tot zelfs het Hof van Cassatie, verklaart.

Het voorliggende boek is het verslagboek van de studienamiddag “Landpacht. Actualia & topics”, die ik heb georganiseerd en voorgezeten, eerst te Antwerpen (Wilrijk) op 24 oktober 2017 en vervolgens te Brugge op 9 november 2017.

In dit boek worden vele voor de praktijk belangrijke knelpunten inzake pacht toegelicht, mede aan de hand van recente rechtspraak. Experten in de materie hebben bijdragen geschreven die praktisch gericht zijn en tegelijk onderbouwd.

Vooreerst bespreekt emeritus afdelingsvoorzitter bij het Hof van Cassatie Eric Stassijns het toepassingsgebied, met de grijze zones en de vaak delicate bewijsproblematiek, m.i.v. bouw- en industriegrond.

In een tweede bijdrage gaat kandidaat-notaris Nicolas Raemdonck nader in op de problematiek van het voorkooprecht van de pachter.

Doctor Elien Dewitte spitst zich toe op onderpacht en pachtoverdracht en behandelt ook de overdracht van het verpachte goed.

Professor Rudy Gotzen bespreekt de beëindiging van de pachtovereenkomst m.i.v. faillissement en overlijden.

Kandidaat-notaris Anne-Sophie Baudry behandelt, tot slot, de vergoedingen voor de uittredende pachter.

Ik dank oprecht de auteurs voor hun bijdrage en de aangename samenwerking.

Een woord van dank gaat ook naar uitgeverij Intersentia, in het bijzonder uitgever Kris Moeremans en redacteur Isabelle Van Dongen, die er met bekwame spoed in geslaagd zijn om een – zoals steeds keurig uitgegeven en goed ogend – boek klaar te hebben op de studienamiddag zelf.

Prof. dr. Nicolas CARETTE

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
------------------------	---

Het toepassingsgebied en het bewijs van pachtovereenkomsten

Eric STASSIJNS.....	1
I. Situering	1
II. Het toepassingsgebied van de Pachtwet.....	2
A. Algemene regel	2
B. Uitbreiding tot sommige vormen van vruchtgebruik	10
III. Uitzonderingen op de toepassing van de Pachtwet	11
Eerste uitzondering: industriële vetmesterij of fokkerij	12
Tweede uitzondering: seizoenpacht of cultuurcontract.....	13
Derde uitzondering: arbeidsovereenkomst	14
Vierde uitzondering: samenwerkingsovereenkomsten	15
Vijfde uitzondering: landbouwvennootschappen	16
Zesde uitzondering: hoogstamboomgaarden	17
IV. Bewijs van de pachtovereenkomst.....	18
Eerste regel: bewijs door geschrift.....	18
Tweede regel: bewijs door alle middelen	19
Derde regel: vaststelling van de pachtprijs en de pachtvoorwaarden ...	21
Vierde regel: de aanvang van de pacht	22
Vijfde regel: bewijs door een aanbod van betaling.....	23
Zesde regel: bewijs van de pachtvoorwaarden	26
Zevende regel: vaststelling van de pachtprijs door de (vrede)rechter ...	27
V. Bewijs tegen de overeenkomst in.....	27

Het voorkooprecht van de pachter

Nicolas RAEMDONCK.....	29
I. Begrip en toepassingsgebied.....	29
A. Begrip	29
B. Toepassingsgebied	29
1) Een verpacht goed.....	30
2) Bij verkoop	30
3) Het bestaan van een exploitatie door de pachter of zijn familie ..	32
4) De begunstigden van het voorkooprecht	35

C.	Uitzonderingen op het voorkooprecht	36
1)	Geen exploitatie door de pachter	36
2)	Verkoop aan wettelijk bevoorrechte familieleden van de eigenaar.	36
3)	Verkoop aan een openbaar bestuur of een publiekrechtelijke persoon voor doeleinden van algemeen belang.	37
4)	Verkoop van een onverdeeld aandeel aan een mede-eigenaar.	39
5)	Verkoopbelofte met vaste datum vóór het sluiten van de pachtovereenkomst.	40
6)	Opzegging door de pachter	41
7)	Verkoop van bouw- of nijverheidsgronden.	41
8)	Verkoop van onteigende gronden die na onteigening ver- pacht zijn	42
9)	Pachtbeëindiging in onderlinge overeenstemming.	43
10)	Machtiging door de vrederechter.	43
D.	Pluraliteit van partijen.	44
1)	Meerdere pachters.	44
2)	Meerdere verpachters.	46
E.	Afstand van het recht van voorkoop.	46
II.	Wijze van aanbidding	47
A.	Verkoop uit de hand.	47
1)	Kennisgeving van de inhoud van de akte	47
2)	De aanvaarding door de pachter	49
3)	De niet-uitoefening van het voorkooprecht	51
B.	Openbare verkoop	52
1)	Kennisgeving aan de pachter	52
2)	Verrichtingen op de openbare zitdag.	52
a)	Openbare verkoop zonder recht van hoger bod	54
b)	Openbare verkoop met hoger bod	55
C.	De ruimtelijke omvang van het voorkooprecht.	56
III.	Verplichtingen van de pachter na uitoefening van het voorkooprecht	57
IV.	Overdracht van het recht van voorkoop	60
V.	De sancties op de miskennis van het voorkooprecht	64
A.	Vordering tot indeplaatsstelling.	65
B.	Vordering tot schadevergoeding	67
 Onderpacht en pachtoverdracht (m.i.v. overdracht gehuurd goed)		
	Elien DEWITTE	69
I.	Inleiding	69
II.	Begrip.	69
A.	Onderpacht	69
B.	Pachtoverdracht	74

C.	Van onderpacht en pachtoverdracht te onderscheiden situaties.	75
III.	Principe: verbod tot onderpacht en pachtoverdracht.	79
IV.	Eerste uitzondering: verpachter stemt toe met de onderpacht of de pachtoverdracht	79
A.	Voorafgaande schriftelijke toestemming vanwege de verpachter . . .	80
B.	Afwijzing van het verzoek.	82
C.	Schending van het verbod.	82
V.	Tweede uitzondering: onderpacht en pachtoverdracht aan bevoorrechte familieleden.	85
A.	Bevoorrechte familieleden	87
B.	Voorwaarde van kennisgeving van de pachtoverdracht aan bevoorrechte familieleden.	88
C.	Gevolgen van de kennisgeving.	92
i.	Pachtvernieuwing van rechtswege.	92
ii.	Handhaving voorwaarden.	93
iii.	Aansprakelijkheid overnemer en overdrager	93
D.	Verzet door de verpachter	94
i.	Verzet	94
ii.	Redenen van verzet.	95
iii.	Behandeling van het verzet	103
iv.	Sancties tegenover de verpachter die het uitgedrukte voornemen als verzetsreden niet (tijdig) verwezenlijkt	103
VI.	Onderpacht of pachtoverdracht van een langlopende pacht of loopbaanpacht	105
VII.	Vervreemding van het pachtgoed	106
A.	Draagwijdte van artikel 55 Pachtwet	106
B.	Overdracht van rechten en plichten op de verkrijger	107
C.	Gedwongen verkoop	108
D.	Verhouding tussen de verkrijger en de pachter	109
i.	Overgedragen rechten	109
ii.	Overgedragen verplichtingen	111
E.	Verhouding tussen de vervreemder en de verkrijger	112
F.	Artikel 55 Pachtwet versus de vestiging van zakelijke rechten (m.u.v. eigendomsrecht).	114
 Beëindiging van de pachtovereenkomst		
	Rudy GOTZEN.	117
I.	Opzegging door de verpachter.	117
A.	Opzegging voor eigen gebruik.	118
B.	Opzegging door openbare besturen voor algemeen belang	121
C.	Opzegging voor bouw- of industriegronden	122
D.	Opzegging voor familiale doeleinden.	122

E.	Opzegging voor gebruik van de ondergrond	123
F.	Opzegging van een gepensioneerde pachter	123
G.	Bepierking van excessief grote landbouwbedrijven	124
H.	Pachten verleend door een vruchtgebruiker	125
II.	Opzegging door de pachter	125
III.	Onderling akkoord	125
IV.	Overlijden	126
	A. Overlijden van de verpachter	126
	B. Overlijden van de pachter	126
V.	Faillissement	128
	A. Faillissement van de pachter	128
	B. Faillissement van de verpachter	128
VI.	Ontbinding van een lopend pachtcontract	129
VII.	Beëindiging door het verloop van de afgesproken periode	130
	A. De loopbaanpacht	130
	B. De pacht van 27 jaar voorzien in artikel 8, § 2 Pachtwet	131
Vergoedingen voor de uittredende pachter		
	Anne-Sophie BAUDRY	133
I.	Vergoedingen wegens gebouwen en werken (art. 26-27 Pachtwet)	133
	A. Modaliteiten en omvang van de vergoeding	134
	1. De gebouwen en werken werden opgericht met toestemming van de verpachter of met machtiging van de vrede-rechter	134
	2. De gebouwen en werken werden zonder toestemming opgericht	137
	3. De gebouwen en werken werden opgericht door de verpachter	137
	B. Zekerheid schuldvordering	137
	C. Tijdstip en schuldenaar	138
II.	Vergoeding wegens aanplanting (art. 28 Pachtwet)	139
	A. Aanplanting door de verpachter	139
	B. Aanplanting door de pachter	140
III.	De gewone uittredingsvergoeding (art. 45 Pachtwet)	142
	A. Wanneer is de gewone uittredingsvergoeding verschuldigd?	142
	B. Omvang van de vergoeding	144
	C. Tijdstip en schuldenaar	145
IV.	De bijzondere uittredingsvergoeding (art. 46 Pachtwet)	146